

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ 2

มีความรู้สึกว่าการทำตำราหรือเอกสารขึ้นมาสักชิ้นหนึ่งนั้น ส่วนใหญ่มักจะไปอ่านและค้นคว้าหนังสือต่าง ๆ หลาย ๆ เล่ม แล้วรวบรวมและคัดลอกสาระแต่ละเรื่อง แต่ละตอนจากหนังสือที่อ่านค้นคว้านั้น ๆ นำมาเรียบเรียงใหม่เป็นเรื่องเป็นราว แล้วทักท้วงเอาว่าเป็น "ตำรา" เล่มหนึ่ง ๆ นั้น ดูเป็นการกระทำที่มีลักษณะของการ บันทึกข้อความ สำคัญ ๆ จากหนังสือที่ได้อ่านและค้นคว้าเสียมากกว่า

หลังจากหนังสือพฤติกรรมรวมหมู่ SO 377 (รหัสการพิมพ์ 30424) ได้ออกเผยแพร่ไปแล้ว ได้พบข้อบกพร่องมากมาย และได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้ด้วย ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากความบกพร่องครั้งนั้น

ในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการวิชา พฤติกรรมรวมหมู่เล่มนี้ขึ้นมา เพื่อให้เป็นแนวบรรยายแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และเป็นตำราเรียนของนักศึกษาอีกโสดหนึ่งนั้น มีข้อที่ใคร่ขอชี้แจงให้ทราบ ดังนี้

1. กระบวนวิชานี้ เดิมใช้รหัสประจำกระบวนวิชา คือ SO 377 และหมดไปนานแล้ว ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรของภาควิชาขึ้น ได้เปลี่ยนรหัสประจำกระบวนวิชาใหม่เป็น SO 387 ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ในขณะที่กำลังแก้ไขปรับปรุงทำต้นฉบับกระบวนวิชานี้อยู่ทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีการปรับปรุงรูปแบบตำรา พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพตำรา และได้กำหนดรูปแบบตำราที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง (Self-Study Text, : SST) และคู่มือประกอบการเรียน (Text and Study Guide : TSG) ขึ้น การจัดทำก็ไม่ได้จัดอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากต้นฉบับส่วนมากได้พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ภาชนะอีกประการหนึ่งสำหรับการทำตำราเล่มนี้คือการใช้ศัพท์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นศัพท์เฉพาะทาง (Technical Terms) และไม่คอยจะมีบัญญัติขึ้นใช้ในภาษาไทย แม้จะมีพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถานมาช่วยเป็นคู่มือก็ตาม ก็ไม่อาจช่วยอะไรได้มากนัก เนื่องจากคำศัพท์กระบวนวิชานี้ไม่ค่อยจะมีใช้กันทั่วไป และบางคำรู้สึกว่าจะ

จะเกิดภายหลังการทำพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถานอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้
บางคำจึงต้องแปลและใช้ตามความรู้สึกและความเข้าใจของผู้เขียนเอง ซึ่งเรื่องนี้หากเกิดความ
ผิดพลาดบกพร่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ขึ้น ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบเอง และหากท่านผู้อ่านท่าน
ใด ใครจะแนะนำในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับตำราเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมรับด้วยความยินดีและเป็น
พระคุณยิ่ง

4. ต้องการให้หนังสือเป็นตำราสำหรับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาระบบวิชา
SO 387 พฤติกรรมรวมหมู่ในแต่ละภาคการศึกษา อันจัดเป็นการช่วยอำนวยความสะดวกได้มาก
ทีเดียว

พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณคุณกรรณิการ์ บุรศิริวิทย์ ที่ช่วยพิมพ์ต้นฉบับให้ ซึ่งแม้จะต้องใช้
เวลานานก็ตาม ก็สามารถเสร็จออกมาให้ไ้มีตำราได้ศึกษาเล่าเรียนกัน และหากท่านผู้อ่าน
ตำราเล่มนี้ ได้อ่านพบคำศัพท์ที่ไม่ถูกต้องก็ดี ข้อความมีความไม่สมบูรณ์ในรูปแบบใด ๆ ก็ดี ขอ
ได้โปรดช่วยแนะนำด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

นายบุญลือ วันทายนต์

๑๓/๗/๓๖

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะมนุษยศาสตร์ บางกะปิ

กรุงเทพฯ 10240

โทร. 3180054-5

คำนำ ในการพิมพ์ครั้งที่ 1

พฤติกรรมรวมหมู่ (SO 377 : Collective Behavior) เป็นกระบวนวิชาหนึ่ง
ที่เปิดบรรยายแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษาใช้
เป็นตำราในการศึกษากระบวนวิชานี้ อันเป็นกระบวนวิชาหนึ่งในภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
โดยได้จัดทำตามความสำคัญของเนื้อหาของกระบวนวิชานี้ ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยดังระบุ
ข้างต้น

การจัดทำครั้งนี้ เกรงใจมากเพื่อให้ทันใช้เป็นตำราสำหรับนักศึกษาในภาคเรียนที่
2 ปีการศึกษา 2530 บางบทบางตอนยังไม่ค่อยจะเรียบร้อยสมบูรณ์นัก โดยจะพยายามทำเพิ่มเติม
ในโอกาสต่อไป

มีเรื่องที่น่าหนักใจอยู่ก็คือ คำศัพท์ที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ
จะใช้ตามพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2524 เป็นหลัก แต่ก็มีหลายคำ
ที่ยังไม่มีปรากฏในหนังสือดังกล่าวนี้ จึงได้มีการแปลกันตามความพอใจ หากคำศัพท์นั้นเป็นที่รู้จัก
ทั่วไป มักจะให้ทับศัพท์ไปก่อนเพื่อรอการบัญญัติจากทางราชการ

ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องที่ช่วยให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
รองศาสตราจารย์ ดร. บรรพต วีระชัย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่กรุณาให้ยืมหนังสือบางเล่ม และเอกสารบางประเภทเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการเขียน
และคุณกรรณิการ์ ยาใจ เจ้าหน้าที่ของภาควิชา ที่ช่วยเป็นธุระพิมพ์ต้นฉบับให้แล้วเสร็จ
สามารถส่งเข้าพิมพ์ได้

นายบุญลือ วันทายนต์

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

25 กันยายน 2530

SO 387 พฤติกรรมรวมหมู่

3(3-0)

(SO 377) (Collective Behavior)

ศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาของพฤติกรรมรวมหมู่ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเกิดกลุ่มทั้งด้านสังคมวิทยา และด้านจิตวิทยาสังคม อิทธิพลต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ การแพร่ติดต่อทางอารมณ์ ข่าวลือ มติมหาชน การโฆษณาชวนเชื่อ ขบวนการทางสังคมในประเทศไทย